τε μπιλλιέττο. Γιὰ τὸ Μαράνο. Δηλαδή, ἔπρεπε πρῶτα νὰ πάῃ μὲ τὸ σιδερόδρομο στὸ Μαράνο. Κι ἀπὸ κεῖ μὲ τὸ δημόσιο τάμαξάκι, γιὰ μισὴ ὥρα, στὸ Μιράνο. Da Maran a Miran, ποὺ λένε κ' οἱ Βενετσιάνοι, προφέροντας τὸ a n ἀπαράλλαχτα ὅπως καὶ γάλλικὰ τὸ προφέρνουνε. Διασκέδαζε ὁ Ἀντρέας μὲ τὴν προφορά· στὸ τραῖνο καὶ στάμαξάκι, τοῦ στριφογύριζε στὸ νοῦ, τόλεγε μέσα του μοναχός του καὶ γελοῦσε. Da Maran a Miran ἢ σὰ θὲς καὶ da Miran a Maran. Ἔχει καὶ πιστρεμό. Στὸ Μιράνο, προγεμάτισε τὸ μεσημέρι σὲ μιὰ λοκάντα. Μοναδικὸ φαγί. Μπολέντα καὶ asti spumante. Θεῖο πρᾶμα. Ὕστερα ρώτησε τὸν ξενοδόχο. Τοῦ Ῥινάλδου τὸ σπίτι. Ποιός τὸ ξέρει ταχα ; Νά, ὁ Ῥινάλδος, στὸν παλιὸ παλιὸ καιρό. Ποιός κάθεται τώρα ; Καλέ, πάνε ποὺ πάνε εἴκοσι δυὸ χρονάκια. Χωρατέβεις ; Ἀμέ ; Δέκα ποὺ παντρεφτήκανε. Δώδεκα ποὺ ἔζησε χηρός. Εἴκοσι δυό, δὲν εἴπαμε ; Τὸ σπίτι ἐκεῖνο τί ἔγινε ; Ἄκρες μέσες τοῦ τὰ ξηγήσανε. Τὸ σπίτι, τὸ ξοχικό, τὸ εἶχε κάποιος ποὺ δὲν ἐρχότανε ποτέ του, ποὺ τἄφινε σ' ἕνα γέρο φύλακα, νὰ φροντίζῃ νὰ μὴ φροντίζῃ. Κανένας χουβαρδάς. Ὁρίστε κιόλας. Μακριὰ δὲν εἶναι τὸ σπίτι. Μιὰ δεξιά, μιὰ ζερβά, ἐκεῖ ποὺ στρίβει τὸ στενό, ὕστερις ἀπὸ τὴν πιάτσα, καὶ βγαίνεις ὄξω στὴ στράτα. Δυὸ βήματα ὁ Ἀντρέας καὶ βρέθηκε στὴ στράτα ποὺ τοῦ λέγανε. Μιὰ στράτα ἴσια, φαρδειά, ξαθολουσμένη ἀπὸ τὸν ἥλιο. Τὰ σπίτια μὲ τὴν ἀράδα. Ποιό νἄτανε μέσα σ'ὅλα τἄλλα ; Περπατοῦσε ὁ Ἀντρέας. Καὶ πάντα μέσα του ρωτοῦσε, σὰ νὰ ρωτοῦσε τάχα τοὺς διαβάτες. «Ποιός τὸ ξέρει, νὰ μοῦ τἀρμηνέψῃ τὸ σπίτι, τὸ σπίτι ἐκεῖνο τῆς Ἐοτυχίας;» Κ' ἡ ἐφτυχία τοῦ πλημμύριζε πάλε τὰ στήθια, ἡ ἐφτυχία τῆς πρώτης του τῆς νιότης. Μπρὲ παιδί μου, τὰ συλλογιέσαι καὶ λιώνεις. Ὡς τόσο νὰ ὑπάρχῃ στὸν κόσμο τέτοια ἐφτυχία ! Καὶ νὰ τὴ γνώρισες ! Ἀκοὺς ἐκεῖ ! Σὰ νὰ τὴν ἔννοιωθε τὴ γλύκα της καὶ σήμερις ἀκόμα στὰ χείλια του ἀπάνω. Περπατοῦσε. Τραγουδοῦσε. Φρέσκος φρέσκος ὁ σιὸρ Ἀντρέας. Παλληκάρι σωστό. Κ' ἕνα μάτι! Ποιός τὸν ἔπιανε ; Δὲν τὰ βλέπεις ὅλα γῦρο σου χαρά ; Ὅλα χαρὰ κι ἀγάπη, ὅλα ζωὴ καὶ χαρά ! Venezia, Venezia la bella.

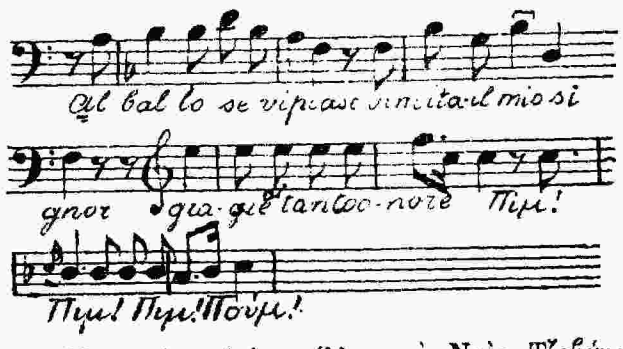

Ὁ σκοπὸς τοῦ Λεπορέλλου στὸν Ντὸν Τζοβάννη. Μὲ τὶς μάσκες. Τί νόστιμο ! Τί γελαστό ! Τί χαριτωμένο ! Γλέντια, χοροί, ξεφάντωσες, λοῦσσα καὶ γιορτάδες. Νά σου κι ὁ Ντὸν Τζοβάννης ποὺ προβέλνει Ἕτοιμος ὁ διάβολος νὰ δεχτῆ στὸ χορὸ καὶ τὶς μάσκες. Ἕτοιμος νὰ δώσῃ λόγο γιὰ ὅ τι θέλεις. Ὅπως τοῦ στρέξῃ ! Ὅπως τοῦ φανῇ ! Κ' ἕτοιμος, ἕτοιμος πάντα γιὰ τὴ χαρά, γιὰ τὴν ἀγάπη, γιὰ τὴ ζωή.

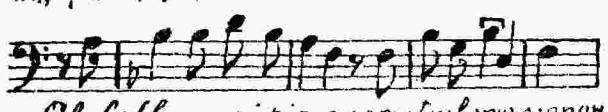

Φανταστῆτε τώρα τὸν κ καθηγητὴ νὰ μᾶς βγαίνῃ ἄξαφνα καὶ Ντὸν Τζοβάννης στὸ Μιράνο ! Τὸ πρόσωπό του ἥλιος μονάχος. Σπίθες οἱ ματιές του. Λιοντάρι. Καταχτητής, φίλε μου, καταχτητής.

Προχωροῦσε στὴ στράτα τὴν ἠλιόλουστη ὁ Ἀντρέας καὶ τραγουδοῦσε. Καὶ κοίταζε κοίταζε μπροστά του, τραγουδώντας νὰ δῇ τὸ σπίτι, ποὺ πέφτει. Τί τραγούδι, μωρὲ διάολε ! Δρᾶμα, δρᾶμα νὰ χαλνᾷ τὶς καρδιὲς ἀπὸ μέσα, δρᾶμα νὰ τραντάζῃ τὴν ὕπαρξή τους, κι ὁ λεβέντης νὰ τοὺς καλνᾷ στὸ χορὸ κι ὁ ἄλλος ὁ λεβέντης πηδηχτὰ πηδηχτά, νὰ τοῦ ἀποκρινεται. «Γειά σου γιὰ τὸ κάλεσμα !

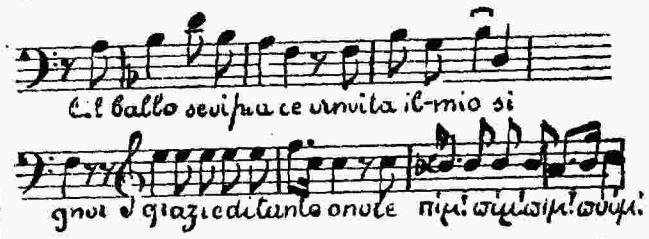

Καὶ δόστου ἡ μουσική. Δὲν τὴ χόρταινε. Τὸ *πίμ ! πίμ ! πίμ ! πούμ !* πιὰ δικό του. Τὸν τρέλλαινε τὸ *πίμ ! πίμ !* Κουνοῦσε τὸ κεφάλι καὶ χτυποῦσε τὸ πόδι του ῥυθμητά, νὰ τὸ καμαρώσῃ περισσότερο Βάδιζε χοροπερπάτητος ὁ Ἀντρέας καὶ κοίταζε. Ἀπὸ μακριὰ βλέπει ἄξαφνα κ' ἕνα παράθυρο...

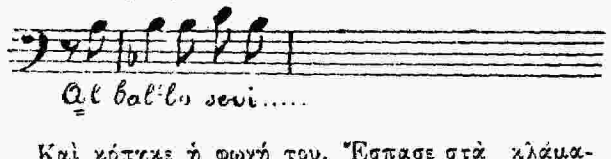

Καὶ κόπηκε ἡ φωνή του. Ἔσπασε στὰ κλάματα. Στὴ μέση μέση τοῦ δρόμου, ἐμπρὸς στοὺς διαβάτες. Τὸ παράθυρό της ! Τὸ παράθυρο τῆς Ὅλιας! Στεκότανε καὶ τὸν πρόσμενε. Στὸν παλιὸ παλιὸ τὸν καιρό. Ζύγωσε βιαστικά. Μπῆκε ἀπὸ τὸν μπαξέ. Δεξιά, δίπλα στὴν πόρτα, τὸ καμαράκι τοῦ μπαξεβάνη. Ἀχ ! βαστάξτε με, νὰ μὴν πεθάνω. Εἴτανε ὁ ἴδιος ὁ μπαξεβάνης. Ὁ Τόνης, καλέ, ὁ γέρος Τόνης. Ὁ μπαξεβάνης τοῦ Ῥινάλδου, τοῦ παπποῦ της ! Τὰ κλάματα ποτάμι. Ἀπὸ μέσα ὅμως, ἀπὸ μέσα. Νἄχουμε τὸ νοῦ μας. Ἤθελε νὰ μιλήσῃ μὲ τὸ γέρο. Νὰ τοῦ πῇ. Ἔπιασε τὶς κουβέντες. Τοῦ ἄρπαξε καὶ μιὰ φωτογραφία τῆς Ὅλιας, μωρό. Δὲν τὴν εἶχε ὁ Ἀντρέας. Ἀνέβηκε στὸ σπίτι ἀπάνω, μὲ τὸν μπαξεβάνη. Νὰ τοῦ δείξῃ ὅλες ὅλες τὶς κάμαρες. Εἶδε καὶ τὴν κρεββατοκάμαρή της. Πρώτη φορά. Σὰν εἴτανε κορίτσι, δὲν πήγαινε ὁ Ἀντρέας στὴν κάμερή της. Τὸν πρόσμενε ἀπὸ τὸ παράθυρό της ἡ Ὅλια κι ἀμέσως κατέβαινε. Τὸ παραθυρο, τὸ παράθυρο ἐκεῖνο τῆς ζωῆς. Γειά σου, μπαξεβάνη μου. Πές μας τώρα, ὁ γέρο Ῥινάλδος ποῦ ἔτρωγε. Ἀχ ! ἡ τραπεζαρία ! Νά, ἐδῶ κάθιζε ὁ παππούς, ἐδῶ ἡ Ὅλια, ἐδῶ κι ὁ Ἀντρέας. Γιατὶ τὸ καλοκαίρι τὸ περνοῦσε στοῦ παπποῦ, στὸ Μιράνο, καὶ καλοκαίρι τὴ γνώρισε ὁ Ἀντρέας, στὶς σκόλες. Τί σκόλες, Χριστὲ καὶ Παναγιά ! Καλά, καλά. Μπαξεβάνη μου, γέρο Τόνη, ἄφησε μας λιγάκι. Κ' ἔμεινε μόνος ὁ Ἀντρέας. Ἔκαμε ὅλο τὸ γῦρο τοῦ μπαξέ. Ἀπ' ὅλα ὅλα τὰ δέντρα ἔκοψε φύλλα, ἔκοψε κλαράκια. Νὰ τὰ βάλῃ ἔπειτα σὲ κορνίζα, στὸ Παρίσι, στὸ ἐργαστήρι του νὰ τὰ βλέπῃ στὰ μάτια του, ἡλοένα. Ἡσυχία παντοῦθε καὶ σωπασιά. Κανένας στὸν μπαξέ, ἴσα μὲ κάτω κάτω ποὺ τελειώνει. Περπατοῦσε ὁ Ἀντρέας, κοντοστεκότανε. Γύριζε στριφογύριζε. Τοῦ κάκου ! Δὲν τολμοῦσε. Δὲν τολμοῦσε νὰ σιμώσῃ στὸ μέρος ἐκεῖνο, στὴ μέση μέση τοῦ μπαξέ. Στὴ μέση μέση τοῦ μπαξέ, περιτριγυρισμένο ἀπὸ καστανιές, κρυμμένο στὶς πρασινάδες τὸ κιόσκι. Τὸ κιόσκι ! Ἐκεῖ μιὰ μέρα μὲ τὴν Ὅλια, ὕστερις ἀπὸ τὴν ἀῤῥαβώνα τους. Ἐκεῖ τῆς πῆρε τὸ πρῶτο φιλί, τἀθάνατο. Ἀχ ! χάσου κόσμε, τί θὰ μοῦ δώσῃς ποὺ νἀξίζει τὸ φιλί της ; Μπῆκε στὸ κιόσκι. Μούχλα. Κ' οἱ ξύλινες οἱ καρέγλες, οἱ κλαδοπλεγμένες, πάντα στὴ θέση τους. Δὲν ἔκλαιγε ὁ Ἀντρέας. Κάθησε. Καὶ τὴν ἔβλεπε. Τῆς μιλοῦσε. Σιγὰ σιγά. Ψιθύριζε ἡ ψυχή του.

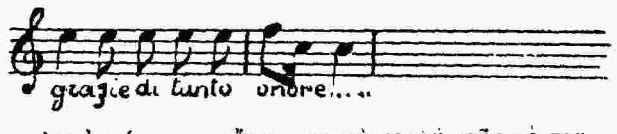

Ἀπὸ μέσα του, ἔτσι, κρυφὰ κρυφά, τῆς τὸ τραγουδοῦσε. Ὅλια μου ! Ὅλια ! Κ' ἡ Ὅλια τοῦ ἀποκρίθη. Στὴ βαθειὰ τὴν ἡσυχάδα τοῦ μπαξέ, στὸ κιόσκι ἀπάνω, ἄξαφνα, παραπονεμένο, ἕνα πουλάκι ἀκούστηκε. Ἡ φωνή της. Ἔλα, ἔλα ! Ἐδῶ εἶμαι. Σὰ στὸ Χαμονοκόρφι, κάτω ! Ἐκείνη τὴ στιγμή, τοῦ φάνηκε πὼς ῥάγιζε ἡ καρδιά του.

Ἔφυγε τρεχάτος ἀπὸ τὸ κιόσκι. Γύρισε στὴ λοκάντα, χωρὶς νὰ ξέρῃ καθόφτο τί κάνει. Ζήτησε χαρτὶ καὶ καλαμάρι. Στὸ ἴδιο τὸ τραπεζάκι ποὺ προγεμάτισε τρεῖς ὧρες πρί. Κ' ἔγραψε. Τὸ γραμματάκι του ἔλεγε· «Κατινούλα μου, ἂν τύχῃ τίποτις, ἐγὼ θέλω, τὸ θέλω νὰ ζήσῃς. Γιὰ τὴ Μοιρίτα μας. Πρέπει. Κατινουλα μου, ἡ Κυρία εἶναι πάντα καλὴ καὶ σ' ἀγαπᾷ. Κατινούλα μου, πολὺ σ' ἀγάπησα καὶ γώ. Πολὺ σ' ἀγαπῶ. Ἀντρέας».

Ἔβαλε τὸ γραμματάκι στὴν τζέπη του. Τώρα, λέει, da Miran a Maran ! Καὶ γέλασε. Τὴν ἀβριανή, ὀχτὼ τοῦ Ἀπρίλη, παρασκεβή, στὸ σταθμό. Ἔφτασε τὴν κεριακή, δέκα τοῦ Ἀπρίλη, στὸ Παρίσι, πρωί, πρωί. Πετάχτηκε στῆς Κατινούλας. Τὴ φίλησε. Φίλησε τὴ Μοιρίτα. Φίλησε τὴν ἀδερφή του. Χαρούμενοι ὅλοι τους κι ὅλοι τους καλά, καλά. Κατέβηκε στὸ ἐργαστήρι του. Τοτες ἀκολούθησε κάτι παράξενο, κάτι πρωτάκουστο μὲ τὶς συνήθειες τοῦ Ἀντρέα. Τὴ φωτογραφία τῆς Ὅλιας, ποὺ τὴν εἶχε δίπλα στὸ καμαράκι, ἀπάνω στὴν τζιμινέα, ποὺ ἐκεῖ πήγαινε καὶ τὴν παρακαλοῦσε, τὴ φωτογραφία της ποὺ ποτέ του δὲν τὸ συλλογίστηκε νὰ τὴ βάλῃ ἀλλοῦ πουθενά, τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔστησε στὸ μεγάλο του τὸ γραφεῖο, στὴ μέση τοῦ ἐργαστηριοῦ, ὅπου δούλεβε καὶ προτοῦ φύγῃ. Κοντὰ στὴ φωτογραφία της, ἀπόθεσε καὶ τὸ γραμματάκι τοῦ Μιράνου. Ὁ Ἀντρέας κοίταζε τὴν Ὅλια· ἔῤῥιχνε μιὰ ματιὰ καὶ στὸ γραμματάκι. Λές καὶ πρόσμενε κάτι νὰ γίνῃ. Μὰ τὸ πρόσωπό του ὁλόφαιδο. Γκλήνη. Ἄξαφνα, στὸν μπαξέ, ὄξω, ἕνα κελαϊδητὸ ἀκούστηκε. Ἀχ ! τὸ πουλάκι. Τὸ πουλάκι τοῦ Μιράνου. Τὸ ἴδιο. Ἡ φωνή της. Ἡ φωνὴ τῆς Ὅλιας. Ἔλα, ἔλα Ἐδῶ εἶμαι ! Κ' ἔπεσε ὁ Ἀντρέας. Κόπηκε ἡ καρδιά του. Ὅταν τονὲ βρήκανε πεθαμμένο, τὸ στόμα του σὰ νὰ γελοῦσε ἀκόμη.

Ἄδικος ὁ θάνατος, θὰ μοῦ πῆς; Μὰ γιατί πάλε ; Βέβαια μποροῦσε νὰ κάμῃ κι ἄλλα πολλὰ Κ' ἔτσι ὅμως, ἡ τύχη του εἶναι νὰ τὴ ζουλέβῃς. Ὡραῖο νὰ καταστρώννῃς βιβλία, νὰ δημιουργᾷς. Ὡραιότερο, ζωὴ νὰ δημιουργήσῃς, ὅπως τὸ κατώρθωσε ὁ Ἀντρέας, ποὺ ζοῦσε ἐ ἴδιος μὲ τοὺς πεθαμμένους κι ἀπὸ τὰ σπλάχνα μέσα τοῦ θανάτου, τὸ ἤξερε ὡστόσο νὰ περεχύνῃ ὁλόγυρά του ζωή.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

τὸ γραφεῖο (δρόμος Ζήνωνος 2 (πουλιοῦνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἕνα καὶ 1,25 φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικό, τὰ κάτωθι βιβλία : τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τὸνειρο τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΛΗ «Ἥλιος καὶ Φεγγάρι»—τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ Ἐκπαιδευτική μας ἀναγέννησι— τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Ῥωμιοσύνης», «Μαζώχτρα καὶ Βρουκόλακας» καὶ «Νησιώτικες Ἱστορίες»—τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οἱ σκιές μου»—τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «τὸ Ἀνεχτίμητο» (δρᾶμα)—τοῦ ΠΑΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία καὶ Πατρίδα» —τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινούρια» —τοῦ Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιὰ»—τοῦ Δ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι» καὶ «Ὁ Ἄσωτος» δράματα)—τοῦ ΛΟΓΓΟΥ «Δάφνης καὶ Χλόης» (μεταφρ. Βουτιερίδη)—τοῦ ΕΥΡΙΠΙΔΗ «Ἡ Μήδεια» (μεταφρ. Περγιαλίτη)—τοῦ ΣΟΦΟΚΛΗ «ὁ Αἴας» (μετάφρ. Ζήσιμου Σίδερη).

Η ΙΛΙΑΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλέξ. Πάλλη δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 1/2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Ο ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλεξάντρας Παπαμόσκου, χρυσοδεμένος, δρ. 1 1/2 καὶ φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό

Τοῦ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ «Ἴαμβοι καὶ Ἀνάπαιστοι»—«Τριεύγενη» —«Γράμματα»—«Ἀσάλευτη Ζωή», 6 δρ ἀντὶς 12 ποὺ πουλιοῦνται στὰ βιβλιοπωλεῖα Γιὰ τὶς ἐπαρχίες 6,50 καὶ γιὰ τὸ Ἐξωτερικό 7 φρ. χρ. δίχως ἄλλο ἔξοδο γιὰ τὰ ταχυδρομικά. — Ὁ «δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου». 3 δραχμές. «Ὁ θανατος τοῦ Παλληκαριοῦ» δρ. 1.

Τοῦ ΙΔΑ «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἷμα.» δρ. 2.

Τοῦ Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ Ἠλεκτολογία (Δρ. 1) - Κριτικὴ τοῦ ἄδολου λογισμοῦ τοῦ Καντ (δρ. 1) — Τὸ δασμολογικὸ ζήτημα στὴν Ἀγγλία (λεπτὰ 50)

Τοῦ ΑΕΑΝΤΡΟΥ Κ. ΠΑΛΑΜΑ τὰ «Πρῶτα τραγούδια» δρ 1.

Τοῦ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΥ «Τὸ Μπαμπάκι» δρ. 1.

Τῆς κ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ «Ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦ σαλονιοῦ» δρ. 1.

Τοῦ ΨΥΧΑΡΗ ὅλα τὰ ἔργα ἀπὸ δρ. 4 ὁ τόμος.

Τοῦ Γ. ΣΚΡΗΡΟΥ «Τὸ κοινωνικό μας ζήτημα» δρ. 0.50.

Τὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμᾶ» στέλνει στοὺς συντρομητάδες τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὅ,τι βιβλία τοῦ ζητήσουνε στὶς τιμὲς ποὺ τὰ πουλοῦνε τἄλλα βιβλιοπωλεῖα, δίχως παραπανιστὸ ἔξοδο, ἐξὸν τὰ ταχυδρομικά.

Τόμοι περασμένοι τοῦ «Νουμᾶ» (ἐξὸν ἀπὸ τὸν πρῶτο ποὺ δὲν ὑπάρχει κανένα του ἀντίτυπο) πουλιοῦνται δρ. 12 ὁ ἕνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. χρ. 12 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.